

Vergaderjaar 2008–2009

31 965 IXB

Wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Financiën (IXB) voor het jaar 2009 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL

Wetsartikel 1

De begrotingsstaten die onderdeel uitmaken van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 1, derde lid, van de Comptabiliteitswet 2001 elk afzonderlijk bij de wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2009 wijzigingen aan te brengen in de departementale begrotingsstaat van het ministerie van Financiën (IXB).

De in de begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De minister van Financiën,
W. J. Bos

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1. Leeswijzer

De voorliggende suppletore begroting bevat de voorgestelde wijzigingen ten opzichte van de ontwerpbegroting 2009. Deze begroting bestaat uit 7 beleidsartikelen en 2 niet-beleidsartikelen. De beleidsartikelen weerspiegelen bijna het gehele werkterrein van het Ministerie van Financiën; het beheer van de staatsschuld en het kasbeleid zijn opgenomen in de begroting van Nationale Schuld (IX-A).

In paragraaf 2.1 is een overzicht opgenomen van de belangrijkste mutaties (mutaties = € 10 mln.).

Paragraaf 2.2 bevat per beleidsartikel een tabel *budgettaire gevolgen van beleid*. In deze tabel is bij de beleidsartikelen door middel van de regel «waarvan juridisch verplicht» informatie over de *budgetflexibiliteit* opgenomen. Het nog niet juridisch verplichte deel van de geraamde *programma-uitgaven* (peildatum 1 maart 2009) vormt een indicatie voor de mate van budgetflexibiliteit. Voor de apparaatsuitgaven geldt dat de verplichtingen gelijk worden gesteld aan de kasuitgaven. Een groot deel van de apparaatsuitgaven betreft personele uitgaven. Deze zijn naar hun aard op korte termijn weinig flexibel.

Na de tabel budgettaire gevolgen van beleid wordt een *toelichting* op de cijfers uit de kolom «mutaties 1e suppletore begroting» gegeven. De mutaties kunnen zowel beleidsmatig als financieel-technisch (bijvoorbeeld overboekingen en ramingsbijstellingen) van aard zijn. Conform de Rijksbegrotingsvoorschriften behoeven de technische mutaties niet te worden toegelicht. Ter vergroting van de informatiewaarde is ervoor gekozen een korte toelichting bij alle programmamutaties op te nemen. Mutaties in de apparaatsuitgaven worden, voor zover deze betrekking hebben op overheveling van formatieplaatsen binnen de begroting of op overheveling tussen Financiën en andere departementen, niet nader toegelicht. De toelichting op de mutaties in de belastingontvangsten is in de Voorjaarsnota opgenomen.

2. Het beleid

2.1. Overzicht belangrijkste suppletore uitgaven- en ontvangstenmutaties

De belangrijkste mutaties (\geq € 10 mln.) zijn in onderstaande tabellen samengevat en worden daarna toegelicht. Voor een uitgebreidere toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij het betreffende artikel.

Tabel: overzicht belangrijkste suppletore uitgavenmutaties (x € 1000)

	Uitgaven	Artikel
Stand ontwerp-begroting 2009	4 256 629	
Belangrijkste suppletore mutaties:		
1) Apparaat Belastingdienst	- 12 801	1
2) Uitkeringen Deposito Garantiestelsel/Icesave	85 534	2
3) Back-up faciliteit ING	3 920 034	3
4) Verwerving vermogenstitels Havenbedrijf Rotterdam	412 667	3
5) Regeling bijzondere financiering	15 000	3
6) Programmauitgaven IDA	- 64 280	4
7) Schade-uitkering exportkredietverzekering	60 000	5
8) Loon- en prijsbijstelling	107 896	10
9) Overige uitgaven (saldo)	41 547	
Stand 1e suppletore begroting 2009	8 822 226	

Toelichting uitgaven

1. De mutatie apparaatsuitgaven van de Belastingdienst wordt voornamelijk veroorzaakt door a) lagere uitgaven door een kasschuif binnen het budget voor het programma complexiteitsreductie van de Belastingdienst, b) hogere uitgaven door een vernieuwde accijnszegel, c) hogere uitgave door een financiële correctie op exportsubsidies landbouwgoederen, d) uitgaven aan het Project Standard Business Reporting en e) uitvoeringskosten voor fiscale wetsvoorstellen.
2. De mutatie betreft de uitgaven die voortkomen uit het feit dat de Nederlandse Staat de uitkeringen die hebben plaatsgevonden uit hoofde van het IJslandse depositogarantiestelsel voorfinanciert.
3. De Staat heeft met ING een illiquid assets back-up faciliteit gesloten. De Staat betaalt aan ING een management en een funding fee.
4. De Staat wordt medeaandeelhouder van het Havenbedrijf Rotterdam. De mutatie betreft de tweede tranche waarmee de Staat in totaal 29,2% van het aandelenkapitaal verwerft.
5. Door de huidige economische omstandigheden worden meer schades geraamd bij de kredieten die vallen onder de regeling bijzondere financiering.
6. De lagere uitgaven zijn het gevolg van aanpassingen in de verzilveringsschema's van de Internationale Ontwikkelings Associatie (IDA).
7. Vanwege de huidige economische omstandigheden valt de schade bij de exportkredietverzekering hoger uit dan oorspronkelijk geraamd.
8. De loon- en prijsbijstelling (tranche 2009) is uit de algemene middelen toegekend.

Tabel: overzicht belangrijkste suppletore ontvangstenmutaties (x € 1000)

	Ontvangsten	Artikel
Stand ontwerp-begroting 2009	134 253 781	
Belangrijkste suppletore mutaties:		
1) Belastingontvangsten na afdracht	- 16 829 845	1
2) Overige programmaontvangsten Belastingdienst	17 000	1
3) Premieontvangsten garantieregeling bancaire leningen	109 124	2
4) Dividenden en afdrachten staatsdeelnemingen	- 319 000	3
5) Back-up faciliteit ING	4 149 157	3
6) Couponbetalingen fonds financiële structuurversterking	577 975	3
7) Schaderestituties EKV	60 000	5
8) Verkoop onroerende zaken	25 000	7

	Ontvangsten	Artikel
9) Overige programma ontvangsten Domeinen	18 000	7
10) Overige ontvangsten (saldo)	8 383	
Stand 1e suppletore begroting 2009	122 069 575	

Toelichting ontvangsten

1. Voor de toelichting op de belastingontvangsten wordt verwezen naar de Voorjaarsnota.
2. De mutatie overige programma ontvangsten bij de belastingdienst vloeit met name voort uit hogere opbrengsten uit het doorberekenen van kosten vervolging.
3. De mutatie wordt veroorzaakt door premieontvangsten van de garantieregeling bancaire leningen.
4. De mutatie wordt veroorzaakt a) doordat het geraamde superdividend van de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) niet zal worden uitgekeerd, b) lage winstaftochten van Holland Casino, c) lagere winstaftochten van de Staatsloterij, d) lagere winstaftocht van De Nederlandsche Bank en e) lagere overige dividend ontvangsten uit staatsdeelnemingen.
5. De Staat heeft met ING een illiquid assets back-up facility gesloten. De Staat ontvangt van ING voor 80% de stromen afkomstig uit de Alt-A hypotheekportefeuille en ontvangt een garantiefee.
6. Omdat ING, SNS REAAL en AEGON in 2008 een interim-dividend hebben uitgekeerd aan de aandeelhouders en de participaties een korte eerste coupon hebben, ontvangt de Staat couponbetalingen in 2009.
7. De verwachting is dat een groot gedeelte van de schade bij de Exportkredietverzekering, die dit jaar zal plaatsvinden, gerecupereerd zal worden. Hierdoor is de raming naar boven bijgesteld.
8. Een deel van de verkoop van agrarische gronden wordt niet in 2010 gerealiseerd maar al in 2009.
9. De mutatie wordt veroorzaakt door structureel hogere veilingopbrengsten uit benzineveilingen en een wijziging van de berekeningsmethodiek bij de Rijksgebouwendienst inzake de Onroerendezaakbelasting in 2009.

2.2 De beleidsartikelen

De bedragen in de tabellen luiden in duizenden euro's. In de toelichting na de tabellen zijn ter verhoging van de leesbaarheid bedragen in miljoenen of miljarden euro's vermeld.

Artikel 1 Belastingen

Budgettaire gevolgen van beleid – beleidsartikel 1 Belastingen

Bedragen x € 1 000

	Stand ontwerp- begroting 2009 (1)	Mutaties 1e suppletore begroting (2)	Stand 1e suppletore begroting 2009 (3)=(1+2)	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012	Mutatie 2013
Verplichtingen	3 612 906	- 14 301	3 598 605	30 682	29 808	27 208	13 875
Uitgaven	3 612 906	- 14 301	3 598 605	30 682	29 808	27 208	13 875
Programma-uitgaven	807 095	- 1 500	805 595	1 000	1 000	1 000	1 000
Waarvan juridisch verplicht			805 595				

	Stand ontwerp- begroting 2009 (1)	Mutaties 1e suppletore begroting (2)	Stand 1e suppletore begroting 2009 (3)=(1+2)	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012	Mutatie 2013
<i>Doelst. 2 Door toezicht en opsporing bevordert de Belastingdienst dat belastingplichtigen en premieplichtigen hun wettelijke verplichtingen nakomen</i>							
Heffings- en invorderingsrente	800 000		800 000				
Overige programma-uitgaven	7 095	- 1 500	5 595	1 000	1 000	1 000	1 000
Apparaatsuitgaven	2 805 811	- 12 801	2 793 010	29 682	28 808	26 208	12 875
Ontvangsten	131 887 469	- 16 812 845	115 074 624	17 000	17 000	17 000	15 000
Programma-ontvangsten	131 866 497	- 16 812 845	115 053 652	17 000	17 000	17 000	15 000
<i>Algemene doelstelling</i>							
Belastingontvangsten	130 628 544	- 16 829 845	113 798 699				
<i>Doelst. 2 Door toezicht en opsporing bevordert de Belastingdienst dat belastingplichtigen en premieplichtigen hun wettelijke verplichtingen nakomen</i>							
Heffings- en invorderingsrente	920 000		920 000				
Overige programma-ontvangsten	317 953	17 000	334 953	17 000	17 000	17 000	15 000
Apparaatsontvangsten	20 972		20 972				

Toelichting

Verplichtingen en uitgaven (- € 14,3 mln.)

Programma-uitgaven (- € 1,5 mln.)

Deze mutatie betreft:

- Rentevergoeding depotstelsel (- € 2,5 mln.)
Naar de huidige inzichten zal het depotstelsel¹ niet eerder dan in het eerste kwartaal van 2010 worden ingevoerd. De oorzaak hiervan is de vertraagde invoering van het nieuwe debiteurensysteem bij de Belastingdienst. Het depotstelsel en de invoering daarvan is afhankelijk van dat systeem. De voor 2009 geraamde rentevergoeding (€ 2,5 mln.) komt te vervallen.
- Rijksbijdrage WOZ-kosten (+ € 1,0 mln.)
In het «Uitvoeringsbesluit kostenverrekening en gegevensuitwisseling Wet waardering onroerende zaken» is vastgelegd dat het Rijk (i.c. de Belastingdienst) voor 40% bijdraagt aan de door gemeenten te maken WOZ-kosten. Voor 2009 zijn de totale kosten (het zogenaamde macrokostenforfait) vastgesteld op € 145,5 mln. Het aandeel voor het Rijk is dan € 58,2 mln., dit is € 2,1 mln. hoger dan begroot was. In deze suppletore begroting is vast € 1,0 mln. binnen de begroting IXB gereserveerd om dit verschil te dekken. Het resterende deel (€ 1,1 mln.) zal naar verwachting als prijsbijstelling worden ontvangen. De rijksbijdrage is per 2009 overgeheveld naar het Gemeentefonds. Ook deze indexatie zal worden overgeboekt naar dat fonds.

Apparaatsuitgaven (- € 12,8 mln.)

Deze mutatie betreft:

- Kasschuif Complexiteitsreductie (- € 40,0 mln.) Het programma Complexiteitsreductie loopt in 2009 vertraging op. Een gedeelte van het voor dit jaar gereserveerde bedrag, namelijk € 40 mln., zal in de jaren 2010 tot en met 2012 wel aangewend moeten worden om de doelstellingen van het programma te realiseren.

¹ Voor meer informatie over het depotstelsel, zie Kamerstukken II, 2007/08, 31 301, nr. 1 t/m 5.

- Accijnszegels (+ € 4,8 mln.)
De Belastingdienst heeft de accijnszegels die gebruikt worden voor tabaksproducten vernieuwd. Het beveiligingsniveau is aanzienlijk verhoogd. De nieuwe zegels zijn moeilijker te vervalsen en beter van vervalste zegels te onderscheiden. De nieuwe accijnszegels maken een effectieve aanpak van fraude mogelijk. Dit moet leiden tot vermindering van nagemaakte tabaksproducten. Het budget voor accijnszegels wordt met € 4,8 mln. opgehoogd.
- Financiële correctie op exportsubsidies landbouwgoederen (+ € 8,8 mln.)
De Europese Commissie heeft aangekondigd Nederland een financiële correctie te willen opleggen van € 17,6 mln. Aanleiding is het volgens de Europese Commissie onvoldoende uitvoeren van zogenoemde substitutiecontroles in de Rotterdamse haven; verplichte controles bij het vertrek van exportzendingen van landbouwgoederen waar een exportsubsidie aan is verbonden. De correctie betreft de periode september 2001 – december 2002. Naar verwachting leidt een bemiddelingsprocedure tot bijstelling van de correctie. Het resterende deel van de correctie wordt door de Belastingdienst in overleg met het ministerie van LNV gedekt binnen de begroting.
- Uitvoeringskosten fiscale wetsvoorstellen (+ € 9,2 mln.)
Het betreft de kosten van de maatregelen die zijn opgenomen in het Belastingplan 2009, het pakket Overige fiscale maatregelen (OFM) 2009 en het EU BTW-pakket. De maatregelen in het Belastingplan en OFM zijn o.a. de AOW maatregel (participatiebonus en heffing 65-plussers) en wijziging regels correctieberichten. Het EU BTW-pakket wijzigt enerzijds de BTW-richtlijn 2006 met nieuwe regels ter bepaling van de plaats van dienst en regelt anderzijds de modernisering en vereenvoudiging van de teruggaafprocedure voor ondernemers van in andere lidstaten betaalde BTW. Daarnaast bevat het pakket een wijziging van de verordening inzake administratieve samenwerking. In respectievelijk het Belastingplan 2009 (Kamerstukken II 2008/09, 31 704), het OFM 2009 (Kamerstukken II 2008/09, 31 705) en het wetsvoorstel aangaande het BTW-pakket (Kamerstukken II 2008/09, 31 907) zijn nadere toelichtingen opgenomen.
- Project Standard Business Reporting (+ € 2,6 mln.) Het programma «Standard Business Reporting» betreft het gestandaardiseerd opstellen, controleren en uitwisselen van verantwoordingsinformatie met en binnen de Nederlandse overheid. Het programma SBR is het vervolg op het Nederlandse Taxonomie project (NTP) en is gericht op schaalvergroting van informatie en deelnemende partijen. Het totale programma kost € 22,4 mln. waarvan € 12,0 mln. door de Belastingdienst en het Ministerie van Justitie (ieder € 6,0 mln.) wordt gedekt. De overige € 10,4 mln. is afkomstig uit de middelen in het kader van de Vernieuwing Rijksdienst; in elk van de jaren 2008 tot en met 2011 € 2,6 mln.
- Overig (+ € 1,8 mln.)
Naast de bovenstaande mutaties zijn er nog diverse relatief kleine (technische) mutaties en overboekingen zoals bijvoorbeeld de bijdragen van andere departementen voor het rijksbrede SDU contract.

Ontvangsten (– € 16 812,8 mln.)

Programmaontvangsten (– € 16 812,8 mln.)

De mutatie betreft:

- Belastingontvangsten (- € 16 829,8 mln.)
In de Voorjaarsnota 2009 zijn de mutaties in de belastingontvangsten toegelicht. De aansluiting met de bedragen in de begrotingstoelichting (beleidsartikel 1, tabel budgettaire gevolgen van beleid) is als volgt (verschillen in tellingen worden veroorzaakt door afrondingen).

Tabel: aansluiting met begrotingstoelichting IX B, beleidsartikel 1 (x € 1000)

	Stand ontwerp-begroting 2009 (1)	Mutaties 1e suppletore begroting (2)	Stand 1e suppletore begroting 2009 (3)=(1+2)
Totaal belastingontvangsten	151 815 866	- 16 828 193	134 987 673
-/- Afdracht Gemeentefonds	- 17 421 178	- 49 944	- 17 471 122
-/- Afdracht Provinciefonds	- 1 298 180	2 760	- 1 295 420
-/- Afdracht BTW-Compensatiefonds	- 2 467 964	45 532	- 2 422 432
Belastingontvangsten IXB	130 628 544	- 16 829 845	113 798 699

Een toelichting op de mutaties van de afdrachten Gemeente-, Provincie- en BTW-compensatiefonds is opgenomen in de 1e suppletore begrotingen van deze fondsen.

- Kosten vervolging (+ € 15,0 mln.)
Wanneer een belastingplichtige niet op tijd een opgelegde aanslag betaalt, gaat de Belastingdienst over tot invordering. De kosten van de invordering – zoals de kosten van aanmaningen, dwangbevelen, beslagopdrachten, verkoopdrachten en de inzet van deurwaarders – worden doorbelast aan de belastingplichtigen. De ontvangsten vanwege invordering nemen naar verwachting toe (o.a. door toename van het aantal belastingplichtigen). De ontvangsten worden hiervoor met € 15,0 mln. opgehoogd.
- Schikkingen (+ € 2,0 mln.)
Op basis van realisaties, wordt de raming voor ontvangen schikkingen opgehoogd met € 2,0 mln., voorlopig voor de jaren 2009 tot en met 2012.

Artikel 2 Financiële Markten

Budgettaire gevolgen van beleid – beleidsartikel 2 Financiële Markten

Bedragen x € 1 000

Algemene beleidsdoelstelling: Een integer en stabiel financieel stelsel waarin de financiële markten goed functioneren, voldoende toegankelijk en transparant zijn en een gunstige internationale concurrentiepositie kennen	Stand ontwerp-begroting 2009 (1)	Mutaties 1e suppletore begroting (2)	Stand 1e suppletore begroting 2009 (3)=(1+2)	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012	Mutatie 2013
Verplichtingen	64 937	197 270 000	197 334 937	12 018	10 648	9 948	6 638
<i>waarvan garantieverplichtingen</i>							
Garantieregeling bancaire leningen (plafond)		197 260 000	197 260 000				
Uitgaven	64 937	95 534	160 471	12 018	10 648	9 948	6 638
Programma-uitgaven	57 592	94 181	151 773	10 695	9 588	8 888	6 588
Waarvan juridisch verplicht			147 055				
<i>Doelst. 1 Goed functionerende financiële markten</i>							
Uitkeringen Deposito Garantiestelsel (DGS)/Icesave		85 534	85 534				
Bijdrage toezicht AFM	22 313	5 222	27 535	5 032	4 842	4 692	4 692
Bijdrage toezicht DNB	17 205	1 900	19 105	1 783	1 666	1 516	1 516
Platform CentiQ	2 718	1 000	3 718	3 500	2 700	2 300	
Rechtspraak Financiële Markten	1 000		1 000				
Overige programma-uitgaven	390	525	915	380	380	380	380
<i>Doelst. 2 Integer financieel stelsel</i>							

Algemene beleidsdoelstelling: Een integer en stabiel financieel stelsel waarin de financiële markten goed functioneren, voldoende toegankelijk en transparant zijn en een gunstige internationale concurrentiepositie kennen	Stand ontwerp-begroting 2009 (1)	Mutaties 1e suppletore begroting (2)	Stand 1e suppletore begroting 2009 (3)=(1+2)	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012	Mutatie 2013
Caribbean Financial Action Taskforce <i>Doelst. 3 Ongestoorde muntcirculatie</i> Muntcirculatie	32		32				
	13 934		13 934				
Apparaatsuitgaven	7 345	1 353	8 698	1 323	1 060	1 060	50
Ontvangsten	25 578	112 920	138 498	2 396	146	146	146
Totaal programma-ontvangsten <i>Doelst. 1 Goed functionerende financiële markten</i>	25 578	112 920	138 498	2 396	146	146	146
premieontvangsten garantieregeling bancaire leningen		109 124	109 124				
Overige programma-ontvangsten <i>Doelst. 3 Ongestoorde muntcirculatie</i>	382	3 796	4 178	2 396	146	146	146
Ontvangsten muntwezen	5 184		5 184				
Toename munten in circulatie	20 012		20 012				

Toelichting

Verplichtingen

Garantieverplichting uit hoofde van de garantieregeling bancaire leningen (+ € 197 260,0 mln.)

Uit hoofde van de garantieregeling is in 2008 in totaal € 2 740,0 mln. aan garanties verstrekt (geëffectueerd). Het plafond van deze regeling is € 200 000,0 mln. Het resterende deel van het plafond (€ 197 260,0 mln.) zal in 2009 beschikbaar blijven omdat de garantieregeling in beginsel loopt tot en met 31-12-2009. Derhalve wordt opnieuw het resterende deel van het plafond ter autorisatie aan het parlement voorgelegd.

Uitgaven

Bijdrage toezicht AFM (+ € 5,2 mln.)

Als gevolg van een uitspraak van het College van Beroep voor het bedrijfsleven kunnen de kosten van o.a. voorbereiding van wet- en regelgeving niet worden doorberekend aan de sector. Hierdoor dient de overheidsbijdrage aan de AFM verhoogd te worden.

Bijdrage toezicht DNB (+ € 1,9 mln.)

Als gevolg van een uitspraak van het College van Beroep voor het bedrijfsleven kunnen de kosten van o.a. voorbereiding van wet- en regelgeving niet worden doorberekend aan de sector. Hierdoor dient de overheidsbijdrage aan DNB verhoogd te worden.

Uitgaven DGS/Uitkeringen Icesave (+ € 85,5 mln.)

De mutatie (€ 85,5 mln.) betreft de uitgaven die voortkomen uit feit dat de Nederlandse Staat de uitkeringen die hebben plaatsgevonden uit hoofde van het IJslandse depositogarantiestelsel voorfinanciert.

De totale kosten als gevolg van de uitkeringen uit hoofde van het IJslandse en het Nederlandse DGS aan depositohouders bij het Nederlandse bijkantoor van de IJslandse bank Landsbanki (Icesave) kan in drie tranches worden verdeeld. De eerste tranche (tot € 20 887) komt voor rekening van het IJslandse DGS. De tweede tranche (90 procent van het bedrag tussen € 20 887 en € 40 000) zal worden omgeslagen over de Nederlandse banken. De derde tranche (10 procent van het bedrag tussen € 20 887 en € 40 000 en het bedrag tussen € 40 000 tot € 100 000) zal worden bekostigd door de Staat. Depositohouders konden tot 16 maart 2009 een claim indienen ten laste van het DGS. Ten aanzien van de

bedragen gerelateerd aan de 2e en 3e tranche geldt dat de uitvoerder van het Nederlandse DGS, DNB, de bedragen zal gaan terugvorderen uit de boedel van het failliete Landsbanki. Pas dan wordt duidelijk wat de exacte omvang is van de uiteindelijke kosten voor de Nederlandse Staat en de Nederlandse banken

Platform CentiQ (+ 1,0 mln.)

Naar aanleiding van het in juni 2008 aan de Tweede Kamer aangeboden actieplan CentiQ worden door het platform activiteiten in gang gezet met een lange termijn-focus. Voorbeelden van activiteiten zijn: een helpdesk, kennisbank, inbedding in het onderwijs en bewustwordingsactiviteiten. Deze mutatie geeft het benodigde budget weer voor de financiering van deze activiteiten. CentiQ wordt door het ministerie van Financiën samen met een aantal spilpartners van het platform gezamenlijk gefinancierd.

Apparaatsuitgaven (+ € 1,4 mln.)

Vanwege de kredietcrisis zijn extra middelen nodig.

Ontvangsten

Premieontvangsten garantieregeling bancaire leningen (+ € 109,1 mln.)
Deze mutatie betreft de premieontvangsten van de verstrekte en geëffectueerde garanties uit hoofde van de garantieregeling bancaire leningen.

Overige programma-ontvangsten (+ € 3,8 mln.)

Per 1 januari 2006 biedt de Staat aan de Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschade (NHT) ten hoogste € 50,0 mln. herverzekeringsdekking voor het geval de NHT in een kalenderjaar gehouden is uitkeringen te doen die tezamen een bedrag van € 950,0 mln. te boven gaan. Hiervoor ontvangt de Staat jaarlijks € 2,3 mln. premie. Daarnaast wordt een bedrag verwacht van circa € 1,4 mln. aan restitutie overheidsbijdrage AFM over het jaar 2008.

Artikel 3 Financieringsactiviteiten publiek-private sector

Budgettaire gevolgen van beleid – beleidsartikel 3 Financieringsactiviteiten publiek-private sector

Bedragen x € 1 000

Algemene beleidsdoelstelling: Bedrijfseconomische doelmatigheid en optimaal financieel resultaat bij investeren in en verwerven, afstoten en beheren van de financiële en vaste activa van de Staat	Stand ontwerp-begroting 2009 (1)	Mutaties 1e suppletore begroting (2)	Stand 1e suppletore begroting 2009 (3)=(1+2)	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012	Mutatie 2013
Verplichtingen	9 091	10 593 009	10 602 100	3 185 992	2 679 600	2 189 516	1 858 262
Fonds Financiële Structuurversterking		6 250 000	6 250 000				
Uitgaven	12 220	4 358 009	4 370 229	3 185 992	2 679 600	2 189 516	1 858 262
Programma-uitgaven	6 429	4 351 701	4 358 130	3 182 384	2 675 992	2 185 908	1 856 062
Waarvan juridisch verplicht			4 358 130				
<i>Doelst. 2 Aangaan en afstoten van staatsdeelnemingen</i>							
Verwerving vermogenstitels		412 667	412 667				
Doelst. 3 Doelmatige inzet van activa							
PPS	500	4 000	4 500	500			
Onderhouds- en beheerskosten GOB	2 800		2 800				
<i>Overige programma-uitgaven</i>							
Regeling BF	3 129	15 000	18 129				
Uitvoeringskosten tijdelijke regeling subsidie tankstations							

Algemene beleidsdoelstelling: Bedrijfseconomische doelmatigheid en optimaal financieel resultaat bij investeren in en verwerven, afstoten en beheren van de financiële en vaste activa van de Staat	Stand ontwerp-begroting 2009 (1)	Mutaties 1e suppletore begroting (2)	Stand 1e suppletore begroting 2009 (3)=(1+2)	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012	Mutatie 2013
<i>Back-up faciliteit ING</i>							
Management Fee		110 757	110 757	95 387	82 259	70 746	61 175
Funding Fee		3 809 277	3 809 277	3 086 497	2 593 733	2 115 162	1 794 887
Apparaatsuitgaven	5 791	6 308	12 099	3 608	3 608	3 608	2 200
Personeel en materieel	3 575	1 408	4 983	1 408	1 408	1 408	
Uitvoeringskosten staatsdeelnemingen	2 216	4 900	7 116	2 200	2 200	2 200	2 200
Ontvangsten	2 041 798	4 408 132	6 449 930	3 310 384	2 779 279	2 351 586	1 995 435
Programma-ontvangsten	2 041 798	4 408 132	6 449 930	3 310 384	2 779 279	2 351 586	1 995 435
<i>Doelst. 1 Beheer van staatsdeelnemingen</i>							
Opbrengst Onttrekking vermogenstitels	100 000	- 100 000	0				
Dividend staatsdeelnemingen	569 255	- 109 000	460 255	- 31 300	- 55 300	- 5 300	- 5 300
Rente en aflossing div. leningen	71 014		71 014				
Winstafdracht DNB	1 146 000	- 45 000	1 101 000				
Afdrachten Holland Casino	45 000	- 35 000	10 000	- 25 000	- 10 000		
Afdrachten Staatsloterij	90 000	- 30 000	60 000	- 30 000	- 30 000		
Terugstorting agio	20 000		20 000				
<i>Overige programma-ontvangsten</i>							
Regeling BF	529		529				
Couponbetalingen fonds fin. structuurversterking		577 975	577 975				
Tijdelijke regeling subsidie tankstations							
<i>Back-up faciliteit ING</i>							
Verwachte portefeuille ontvangsten		4 106 170	4 106 170	3 334 118	2 805 027	2 297 522	1 950 058
Garantie fee		42 987	42 987	62 566	69 552	59 364	50 677

Toelichting

Verplichtingen

Fonds Financiële structuurversterking (+ € 6 250,0 mln.)

Medio oktober heeft de Nederlandse overheid een bedrag van € 20 000 mln. per direct beschikbaar gesteld voor banken en verzekeraars in Nederland. Uit hoofde van dit fonds is in 2008 in totaal € 13 750 mln. aan kapitaal beschikbaar gesteld. Het resterende deel (€ 6 250 mln.) zal t/m 10 oktober 2009 beschikbaar blijven.

Uitgaven

Verwerving vermogenstitels (+ € 412,7 mln.)

Met het oog op de voor de financiering van de Tweede Maasvlakte benodigde vermogenspositie, is de Staat mede-aandeelhouder van het Havenbedrijf Rotterdam geworden. Deze uitgave vormt de tweede tranche waarmee de Staat in totaal 29,2% van het aandelenkapitaal in het Havenbedrijf Rotterdam verwerft.

PPS (+ € 4,0 mln.)

Op drie deelgebieden vinden mutaties plaats ten behoeve van Publiek-Private Samenwerking:

1) Zuidas (+ € 3,0 mln.)

De mutatie betreft de verrekening van de oprichtingskosten die Amsterdam heeft gemaakt voor De Zuidas onderneming i.o.. Dit is conform de afspraak dat Amsterdam en de Staat als toekomstig aandeelhouder ieder de helft van deze voorbereidingskosten voor haar rekening zouden nemen.

2) PPS in de Zorg (€ 1,5 mln.)

In haar rol als aanjager van PPS draagt Financiën bij aan de ontwikkelkosten van een pilot-project om te komen tot een standaard zorg-pps contract.

3) PPS in het Onderwijs (– € 0,5 mln.)

Het ministerie van Financiën draagt bij aan de subsidieverlening door het ministerie van OCW in het servicecentrum Scholenbouw. Hiervoor heeft een budgetoverheveling naar het ministerie van OCW plaatsgevonden.

Regeling BF (+ € 15,0 mln.)

Door de huidige economische omstandigheden worden meer schades geraamd bij de kredieten die vallen onder de regeling bijzondere financiering.

Back-up faciliteit ING (+ € 3 920,0 mln.)

De Staat heeft met ING een illiquid assets back-up faciliteit gesloten. De Staat betaalt aan ING een management en een funding fee.

Personeel en Materieel (+ € 1,4 mln.)

Vanwege de oprichting van de nieuwe projectdirectie Bureau Financiële Instellingen zijn extra middelen benodigd.

Uitvoeringskosten staatsdeelnemingen (+ € 4,9 mln.)

Vanwege de nationalisatie van Fortis/AA en de oprichting van de nieuwe projectdirectie Bureau Financiële Instellingen zijn extra middelen benodigd, met name voor advies van externe specialisten (+ € 5,0 mln.).

Ontvangsten

Programma ontvangsten (+ € 4 408,1 mln.)

Opbrengst onttrekking vermogenstitels (– € 100,0 mln.)

Het geraamde superdividend Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) zal niet worden uitgekeerd.

Dividend Staatsdeelnemingen (– € 109,0 mln.)

De opbrengst uit dividenden staatsdeelnemingen zal naar verwachting lager uitvallen door een tegenvallende winst van TenneT. Daarnaast zal vanwege de huidige economische omstandigheden de taakstelling dividenden niet gerealiseerd worden. Daarom is er voor een gedeelte van deze taakstelling – die voornamelijk verband houdt met de intensivering van infrastructurele projecten – dekking gevonden in het stimuleringspakket. Voor de nog resterende taakstelling wordt geprobeerd dekking te vinden via de 2,6GHz-veiling, die niet in 2009, maar in 2010 zal plaatsvinden. Daarom wordt deel van de opbrengstentaakstelling doorgeschoven naar 2010.

Winstafdracht DNB (– € 45,0 mln.)

Rente-effecten op de kapitaalmarkt en op de geldmarkt hebben ervoor gezorgd dat de winstafdracht DNB lager is dan geraamd.

Afdrachten Holland Casino (– € 35,0 mln.)

De winst van Holland Casino wordt lager geraamd vanwege de verhoging van de kansspelbelasting en de economische recessie.

Afdrachten Staatsloterij (– € 30,0 mln.)

Op basis van een verwachte omzetzaling van 30% is het afdrachtpercentage met 5,5% (20,5% naar 15%) naar beneden bijgesteld. De verwachting van Stichting Exploitatie Nederlandse Staatsloterij (SENS) is gebaseerd op (i) een omzetzaling van de reguliere trekkingen in de laatste

maanden van 2008 en (ii) omzetsdaling in het buitenland (VS en België). Een omzetsdaling leidt tot een afdrachtdaling aan de Staat.

Couponbetalingen Fonds Financiële Structuurversterking (+ € 578,0 mln.)
Omdat ING, SNS REAAL en AEGON in 2008 een interim-dividend hebben uitgekeerd aan de aandeelhouders en de participaties een korte eerste coupon hebben, ontvangt de Staat couponbetalingen in 2009.

Back-up faciliteit ING(+ € 4 149,2 mln.)

De Staat heeft met ING een illiquid assets back-up facility gesloten. De Staat ontvangt van ING voor 80% de stromen afkomstig uit de Alt-A hypotheekportefeuille en ontvangt een garantiefee.

Artikel 4 Internationale financiële betrekkingen

Budgettaire gevolgen van beleid – beleidsartikel 4 Internationale financiële betrekkingen

Bedragen x € 1 000

Algemene beleidsdoelstelling: Een financieel-economisch gezond en welvarend Europa en een evenwichtige internationale financieel-economische ontwikkeling	Stand ontwerp-begroting 2009 (1)	Mutaties 1e supplementaire begroting (2)	Stand 1e supplementaire begroting 2009 (3)=(1+2)	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012	Mutatie 2013
Verplichtingen	115 840	17 556 987	17 672 827	157	157	157	46
Betalingsverplichtingen	2 395	151	2 546	157	157	157	46
Garantieverplichtingen	113 445	17 556 836	17 670 281				
Uitgaven	161 552	- 64 129	97 423	- 64 123	64 437	- 16 867	3 644
Programma-uitgaven	159 157	- 64 280	94 877	- 64 280	64 280	- 17 024	3 598
Waarvan juridisch verplicht			94 877				
<i>Doelst. 2 Effectieve en efficiënte IFI's</i> Instrument: deelneming multilaterale ontwikkelingsbanken en -fondsen	159 157	- 64 280	94 877	- 64 280	64 280	- 17 024	3 598
Apparaatsuitgaven	2 395	151	2 546	157	157	157	46
Ontvangsten	11 699		11 699				
<i>Doelst. 2 Effectieve en efficiënte IFI's</i> Ontvangsten	11 699		11 699				

Toelichting

Verplichtingen

Garantieverplichting bilaterale lening/ NAB (+ € 5 320,0 mln.)
Ten einde het Internationaal Monetair Fonds (IMF) in staat te stellen adequaat te reageren op de huidige economische en financiële crisis is tijdens de London Summit (van 2 april jl.) en de voorjaarsvergadering van het IMF (25 april jl.) overeengekomen de bestaande New Arrangements to Borrow (NAB) uit te breiden met maximaal \$ 500 000,0 mln. Vooruitlopend daarop zullen EU lidstaten € 75 000,0 mln. in de vorm van bilaterale leningen verstrekken. Voor Nederland betekent dit dat het maximaal uit te lenen bedrag aan het IMF toe zal nemen met € 5 320,0 mln. Als de financieringsbehoefte bij het IMF zich inderdaad voordoet zal De Nederlandsche Bank deze leningen namens de staat verstrekken. Daarom wordt de garantie jegens De Nederlandse Bank uit hoofde van IMF verhoogd met € 5 320,0 mln.

Garantieverplichting SDR (+ € 8 942,0 mln.)

Tevens is tijdens de London Summit afgesproken ter waarde van \$ 250 000,0 mln. Special Drawing Rights (SDR) toe te wijzen aan de leden.

Het SDR tegoed van Nederland neemt hierdoor toe met € 4 471,0 mln. Aangezien Nederland verzocht kan worden om netto tot maximaal tweemaal het equivalent van deze SDR allocatie aan «harde valuta» (zoals euro of Amerikaanse dollar) te leveren leidt de allocatie eveneens tot een hogere Nederlandse verplichting. De Nederlandsche Bank voert deze transacties uit namens de staat. De garantie aan De Nederlandse Bank uit hoofde van IMF wordt verhoogd met € 8 942,0 mln.

Garantieplichting aan de EU betalingsbalansfaciliteit (+ € 417,0 mln.)
De vraag naar middellange termijn financiële assistentie middels de EU betalingsbalansfaciliteit is toegenomen. Ten einde aan deze behoefte te voldoen is een verhoging van deze betalingsbalans faciliteit van € 12,0 miljard naar € 25,0 miljard overeengekomen in de Europese Raad. De garantie die is opgenomen uit hoofde van de EU-betalingsbalansfaciliteit is daarom verhoogd naar € 1 225,0 mln. Dit betekent een bijstelling van de huidige openstaande garantieplichting aan de EU van € 417,0 mln.

Garantie verplichting EIB (+ € 2 877,8 mln.)
De lidstaten van de Europese Investeringsbank Bank (EIB), waaronder Nederland, hebben besloten tot een vervroegde kapitaalverhoging. Daarmee krijgt de EIB de financiële ruimte om, in reactie op de financiële crisis, het uitleenvolume in 2009 en 2010 met ca. € 15,0 miljard per jaar (ongeveer 30% van het huidige jaarlijkse uitleenvolume) te verhogen. Het kapitaal van de EIB wordt met € 67,6 miljard opgehoogd tot € 232,4 miljard. De garantieplichting van Nederland neemt hierdoor toe met € 2 877,8 mln. van € 7 017,7 mln. tot € 9 895,5 mln.

Uitgaven

Programma-uitgaven (– € 64,3 mln.)

De lagere uitgaven zijn het gevolg van aanpassingen in de verzilverings-schema's van de Internationale Ontwikkelings Associatie (IDA). Oorspronkelijk voor 2009 geplande betalingen werden op verzoek van het ministerie van Buitenlandse Zaken reeds in 2008 gedaan (– € 64,3 mln.).

Artikel 5 Exportkredietverzekering en investeringsgaranties

Budgettaire gevolgen van beleid – beleidsartikel 5 Exportkredietverzekering en investeringsgaranties

Bedragen x € 1 000

Algemene beleidsdoelstelling: Een completere markt voor verzekering van betalingsrisico's die zijn verbonden aan export en aan investeringen in het buitenland	Stand ontwerp-begroting 2009 (1)	Mutaties 1e supple-tore begroting (2)	Stand 1e supple-tore begroting 2009 (3)=(1+2)	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012	Mutatie 2013
Verplichtingen	11 950 319		11 950 319				
waarvan betalingsverplichtingen	14 263		14 263				
waarvan garantieplichtingen	11 936 056		11 936 056				
EKV	11 332 276		11 332 276				
TRhi	453 780		453 780				
MIGA	150 000		150 000				
Uitgaven	119 763	60 000	179 763				
Programma-uitgaven	105 500	60 000	165 500				
Waarvan juridisch verplicht			140 675				
<i>Doelst. 1 Herverzekeringsfaciliteiten</i>							
Schade-uitkering EKV	105 000	60 000	165 000				
Schade-uitkering TRhi	500		500				

Algemene beleidsdoelstelling: Een completere markt voor verzekering van betalingsrisico's die zijn verbonden aan export en aan investeringen in het buitenland	Stand ontwerp-begroting 2009 (1)	Mutaties 1e supple-tore begroting (2)	Stand 1e supple-tore begroting 2009 (3)=(1+2)	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012	Mutatie 2013
Schade-uitkering MIGA			0				
Apparaatsuitgaven	14 263		14 263				
Personeel en materieel	1 407		1 407				
Kostenvergoeding Atradius DSB	12 856		12 856				
Ontvangsten	101 250	60 000	161 250				
Programma-ontvangsten	101 250	60 000	161 250				
<i>Doelst. 1 Herverzekeringsfaciliteiten</i>							
Premies EKV	40 000		40 000				
Premies TRhi	1 250		1 250				
Schaderestituties EKV	60 000	60 000	120 000				

Toelichting

Uitgaven

Schade-uitkering EKV (+ € 60,0 mln.)

Vanwege de huidige economische omstandigheden doen zich dit jaar meer schades voor dan oorspronkelijk geraamd. Hierdoor is de schade-raming naar boven bijgesteld.

Ontvangsten

Schaderestituties EKV (+ € 60,0 mln.)

De verwachting is dat een groot gedeelte van de door de huidige economische omstandigheden veroorzaakte schade dit jaar gerecupereerd zal worden. Hierdoor is de raming naar boven bijgesteld.

Artikel 7 Beheer materiële activa

Budgettaire gevolgen van beleid – beleidsartikel 7 Beheer materiële activa

Bedragen x € 1 000

Algemene beleidsdoelstelling: De verwerving, het beheer en de vervreemding van onroerende en roerende zaken door het Rijk is doelmatig	Stand ontwerp-begroting 2009 (1)	Mutaties 1e supple-tore begroting (2)	Stand 1e supple-tore begroting 2009 (3)=(1+2)	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012	Mutatie 2013
Verplichtingen	105 243	10 527	115 770	2 068	2 000	2 000	2 000
Uitgaven	105 243	10 527	115 770	2 068	2 000	2 000	2 000
Programma-uitgaven	83 483	10 425	93 908	2 000	2 000	2 000	2 000
Waarvan juridisch verplicht			51 504				
<i>doelst. 1 Optimaal handelen in Vastgoed</i>							
Anticiperende aankopen en gebiedsgerichte ontwikkeling	25 000		25 000				
<i>doelst. 2 Beheer/verkoop Onroerende Zaken</i>							
Onderhoud en beheerskosten	8 979	8 425	17 404				
Zakelijke lasten	45 915	2 000	47 915	2 000	2 000	2 000	2 000
Overige programmauitgaven	3 589		3 589				
<i>doelst. 3 Bewaring/vervreemding Roerende Zaken</i>	0		0				
Apparaatsuitgaven	21 760	102	21 862	68			
Waarvan Bijdragen BLD DOZ	20 415		20 415				

Algemene beleidsdoelstelling: De verwerving, het beheer en de vervreemding van onroerende en roerende zaken door het Rijk is doelmatig	Stand ontwerp-begroting 2009 (1)	Mutaties 1e supple-tore begroting (2)	Stand 1e supple-tore begroting 2009 (3)=(1+2)	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012	Mutatie 2013
Ontvangsten	167 133	49 000	216 133	- 9 000	16 000	10 000	10 000
Programma-ontvangsten	166 954	49 000	215 954	- 9 000	16 000	10 000	10 000
<i>doelst. 1 Optimaal handelen in Vastgoed</i>							
Anticiperende aankopen en gebiedsgerichte ontwikkeling	3 589		3 589				
<i>doelst. 2 Beheer/verkoop Onroerende Zaken</i>							
Verkoop onroerende zaken	46 545	25 000	71 545	- 25 000			
Beheersontvangsten	89 920	6 000	95 920	6 000	6 000		
Overige programma-ontvangsten	25 400	18 000	43 400	10 000	10 000	10 000	10 000
<i>doelst. 3 Bewaring/vervreemding Roerende Zaken</i>							
Verkoop roerende zaken	1 500		1 500				
Apparaatsontvangsten	179		179				

Toelichting

Verplichtingen en uitgaven

Programma-uitgaven (+ € 10,4 mln.)

Er is een overschrijding van + € 8,4 mln. die voornamelijk wordt veroorzaakt door hogere pachtafkopen (€ 4,0 mln.), het aankopen van Safehouses (€ 2,5 mln.) en de berging van het VOC schip De Rooswijk (€ 2,0 mln.). Daarnaast zullen de zakelijke lasten met + € 2,0 mln. stijgen, met name door uitbreiding van het gebouwenbestand en door Domeinen Onroerende Zaken als enige binnen de rijksoverheid de zakelijke lasten op rijksbezit te laten betalen.

Ontvangsten

Programma ontvangsten (+ € 49,0 mln.)

Een deel van de verkoop van agrarische gronden wordt niet in 2010 gerealiseerd maar al in 2009. Dit betekent een kasschuif van € 25,0 mln. van 2010 naar 2009. Tevens vallen de zandopbrengsten met € 6,0 mln. hoger uit dan verwacht. Ook is er door een andere vergoedingssystematiek en het vervallen van overdrachtsbelasting sprake van structureel hogere opbrengsten uit benzineveilingen van € 10,0 mln. Tenslotte wordt door een wijziging van de berekeningsmethodiek bij de RGD inzake de OZB in 2009 € 8,0 mln. meer ontvangen.

Artikel 8 Begrotingsbeleid

Budgettaire gevolgen van beleid – beleidsartikel 8 Begrotingsbeleid

Bedragen x € 1 000

Algemene beleidsdoelstelling: Het budgettaire beleid creëert de randvoorwaarden om maatschappelijke ambities, nu en in de toekomst, te verwezenlijken	Stand ontwerp-begroting 2009 (1)	Mutaties 1e supple-tore begroting (2)	Stand 1e supple-tore begroting 2009 (3)=(1+2)	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012	Mutatie 2013
Verplichtingen	37 388	1 174	38 562	214	- 419	196	
Uitgaven	37 388	1 174	38 562	214	- 419	196	
Programmauitgaven	9 400	- 70	9 330	- 70	- 29		
Waarvan juridisch verplicht			9 330				

Algemene beleidsdoelstelling: Het budgettaire beleid creëert de randvoorwaarden om maatschappelijke ambities, nu en in de toekomst, te verwezenlijken	Stand ontwerp-begroting 2009 (1)	Mutaties 1e suppletore begroting (2)	Stand 1e suppletore begroting 2009 (3)=(1+2)	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012	Mutatie 2013
<i>Doelst. 4 Verminderen regeldruk voor bedrijven</i> Vermindering regeldruk	9 400	- 70	9 330	- 70	- 29		
Apparaatsuitgaven	27 988	1 244	29 232	284	- 390	196	
Ontvangsten	5 718	41	5 759	41	41	41	127
Apparaatsontvangsten	5 718	41	5 759	41	41	41	127

Toelichting

Verplichtingen en uitgaven

Apparaatsuitgaven (+ € 1,2 mln.)

Op basis van nieuwe inzichten zijn de kaders voor Actal en de Rijksacademie aangepast.

Artikel 9 Algemeen

Opbouw verplichtingen-, uitgaven- en ontvangstenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting 2009 naar de stand 1e suppletore begroting 2009 – artikel 9 Algemeen

Bedragen x € 1 000

Algemeen	Stand ontwerp-begroting 2009 (1)	Mutaties 1e suppletore begroting (2)	Stand 1e suppletore begroting 2009 (3)=(1+2)
Verplichtingen	137 786	3 737	141 523
Uitgaven	137 786	3 737	141 523
Totaal apparaatsuitgaven	137 736	3 737	141 473
Apparaatsuitgaven	130 136	3 737	133 873
Uitvoeringskosten omslagstelsel Rijkswagenpark	7 600	0	7 600
Tegoeden WOII	50	0	50
Ontvangsten	13 136	- 1 454	11 682
Apparaatsontvangsten	5 536	- 1 454	4 082
Omslagstelsel Rijkswagenpark	7 600	0	7 600

Toelichting

Verplichtingen en uitgaven

Apparaatsuitgaven (+ € 3,7 mln.)

De mutatie is een saldo van diverse ramingsbijstellingen en overboekingen en wordt onder andere verklaard door sociaal flankerend beleid (+ € 3,2 mln.), de rijksbrede herschikking van het huisvestingsbudget (- € 3,1 mln.), de overdracht van de departementale auditdiensten van BZK, VROM en VWS naar de Rijksauditdienst (+ € 2,9 mln.), een deel van de fte-intensivering als gevolg van de kredietcrisis (+ € 0,5 mln.) en de bijdrage van het kerndepartement aan DGOBR (per saldo - € 0,2 mln.). Daarnaast wordt de toename verklaard door bijdrage aan het project P-Direkt (+ € 0,6 mln.).

Ontvangsten

Apparaatsontvangsten (- € 1,5 mln.)

De mutatie is een saldo van enkele ramingsbijstellingen, waaronder de overdracht van Sann aan de Rijksauditedienst (+ € 0,8 mln.) en de desaldering Facilitair Salaris Centrum (- € 2,2 mln.).

Artikel 10 Nominaal en onvoorzien

Opbouw verplichtingen-, uitgaven- en ontvangstenramingen vanaf de stand ontwerp-begroting 2009 naar de stand 1e suppletore begroting 2009 - artikel 10 Nominaal en onvoorzien

Bedragen x € 1 000

Onvoorzien	Stand ontwerp-begroting 2009 (1)	Mutaties 1e suppletore begroting (2)	Stand 1e suppletore begroting 2009 (3)=(1+2)
Verplichtingen	4 834	115 046	119 880
Uitgaven	4 834	115 046	119 880
Onvoorzien	4 531	7 150	11 681
Loonbijstelling	0	88 035	88 035
Prijsbijstelling	303	19 861	20 164

Toelichting

Verplichtingen en uitgaven

Apparaatsuitgaven (+ €115,0 mln.)

Uit de algemene middelen is de tranche 2009 van de loon- en prijsbijstelling toegekend. Tevens is een gedeelte van de eindejaarsmarge nog niet verdeeld naar de begrotingsartikelen.